

Utdrag ur NY TID onsdagen den 30 augusti 1950

Fartygskatastrof vid Böttö

Nio militärer omkom

Bogserbåt gick runt
20 i kamp för livet.

En fruktansvärd tragedi utspelades utanför Böttö i stormen på tisdagskvällen. En av kustartilleriets målbogserbåtar, Barbara, förläste mot det farliga övervattensskäret Kocken nära Trinda Brunskär. Nio män omkom. Båten var på väg mot Böttö och överraskades av stormen. Elva män lyckades simmande eller drivande i den grova sjön ta sig iland på ön där de omhändertogs av militärpersonal.

Det är en av de mest fruktansvärda sjöolyckor som inträffat i Göteborgs skärgård. Den mindre sjödugliga bogserbåten förmådde inte hålla mot den snabbt växande sjön. Ombord kämpade man förtvivlat för att klara sig ur den hemska situationen, Allting var förgäves, och när båten slog runt kastades alla av de 20 ombordvarande i de brytande sjöarna. 9 av dem omkom.

Det blev en kamp för livet att nå den c:a 750 meter från katastrofplatsen belägna Böttö. Olyckan inträffade vid 19-tiden och det var ännu ljus. De för sina liv kämpande männen såg när de spolades upp på vågkammarna den hägrande räddningen -- öns bergmassiv -- och de arbetade hårt mot sugande underströmmar och att undgå knivskarpa rev.

Överlevande
Maskinist Åke Svensson

518-15-50 Magnusson
88-1147 Gustavsson, furir
209-16-50 Magnusson
220-11-47 Pettersson, furir
148-6-49 Davidsson
2316-7-50 Persson
2426-7-50 Andersson
3343-7-50 Nilsson
1058-9-49 Petrell
348-17-50 Johansson

Det var en kamp - en hemsk kamp för livet.

Från Böttö och Galtö hade man observerat katastrofen och larmat lotsarna på Vinga. Larm gick vidare till Sjöräddningen, kustartilleriet och marindistriktet. Även brandkåren och Sahlgrenska i Göteborg stod i beredskap på ett tidigt stadium för att ta hand om eventuellt skadade. Det var en snabbt organiserad räddningsapparat - men tyvärr fanns det ingenting att göra för att rädda de män som drogs ned i djupet. Stormen -- det blåste 24 sekundmeter - tog sin tribut, och människorna var små i jämförelse med den.

Bildtext: Den allvarligt skadade maskinisten Åke Svensson gav Ny Tid en detaljrik redogörelse för sina och kamraternas hemska

upplevelse. Trots sina skador talade han lugnt och sansat och kunde klart och redigt svara på alla frågor

Men ett utomordentligt gott arbete uträttades. Tre lotsar på Vinga, säkra sjömän som känner alla grynnor och skär på sina fem fingrar, Rudolf Carlsten, Vilhelm Hamberg och Thure Ström, gick ut med sin lotsbåt och nådde olycksplatsen i skymningen före kl. 20.

- Sjöarna vräkte våldsamt, berättar hr Carlsten. Vi tände vår strålkastare och lät den spela över vattnet, men vi kunde endast uppfatta vrakgods. Där flöt en låda och en bit ifrån några andra saker, jag vet inte riktigt vad det var för några. Men några människor var - det inte. Det var det vi sökte - vi gjorde vad vi kunde för att finna eventuella överlevande som flöt på plankor eller annat lätt gods.

Vi ville inte tro att olyckan krävt så många offer - men vi hade hört att endast 10 eller 11 man räddat sig till Galtö och det fanns 20 ombord. Vi gick så nära Kocken vi vågade (det var livsfarligt) men vi måste. Vi såg ljus på Böttö och förstod, att männen som nått stranden blev omhändertagna. Det hade varit några fruktansvärda minuter för dessa män.

Larmet kom kl. 20.40. Då gick det väldig sjö och blåste hårt. Det bröt mot land, berättar hr Carlsten, så skummet yrde och sikten försämrades, men vi hade inte långt att gå. Vi förstod att den förolyckade båten måste ha slagits ned och kantrat på ett ögonblick. Det kan inte ha tagit många minuter innan den sjönk. Vi spanade förgäves efter en masttopp eller någon annan synlig del av vraket.

Vi sökte fram och tillbaka under en timme, men vi fann inte spår, av mänskligt liv i sjön. Det var endast några vrakspillror som drev med vågorna och försvann förbi öarna. Vi hade inte annat att göra än att stäva mot Vinga. Jag fick där höra att den kapsejsade båten var en av kustartilleriets målbogserbåtar, som just inte är lämpade för grov sjö. Men stormen kom också rätt överraskande. Vågorna växte _ snabbt till tunga slag och fräsande skum

SAMTLIGA RÄDDADE VAR CHOCKSKADADE

Det är ännu oklart hur många som var med i bogserbåten vid katastrofen utanför Böttö. Enligt en uppgift, som är den troliga, var det 20 man av vilka 11 lyckades simmande eller flytande på vrakspillror uppnå ön. Samtliga var chockskadade och fördes snabbast möjligt till kustartilleriets sjukhus där de togs om hand av doktor Bengt Magnusson och flera sköterskor. De hade erhållit sårskador under kampen i de väldiga sjöarna mot klippor och skär.

De omkomnas antal skulle alltså vara 9 - en fruktansvärd tragedi. KA 4:s chef vägrade på tisdagskvällen att uppge namnen på de omkomna, vilket är förklarligt, då man ännu inte med säkerhet vet vilka som följde båten i djupet.

Två jättesjöar kom båten att kantra

BOGSERBATEN BARBARA var på väg mot Böttö och gick till en början inomskärs, berättar en av de överlevande, maskinist Åke Svensson vid ett samtal med Ny Tid, Skeppare ombord var sergeant Henrik Stjänskog, bosatt i Göteborg vid Svanebäcksgatan. Han är en av de omkomna.

Efter en stunds gång i hyggligt vatten kom vi utomskärs och där gick sjön mycket hög. Jag tror inte det var mer än sju minuter vi stred mot de grova vågorna när plötsligt två jättesjöar rullade emot oss. De kom efter varandra och vi förstod att något fruktansvärt skulle hända. Den första vräkte över båten som lade sig på styrbordssidan, och innan den hann resa sig igen så föll nästa vattenmassa över oss som ett förgörande slag. Båten kunde inte motstå detta oerhörda tryck.

Jag tror ingen hade en tanke i det ögonblicket. Allt kom över oss så snabbt att vi inte fick tillfälle att reflektera - det var som om man plötsligt blev uppslukad av havet. I nästa sekund kämpade vi alla förtvivlat för våra liv. Det är ögonblick som man aldrig glömmet. Man tänkte på sig själv - men man tänkte också på sina kamrater och undrade hur det skulle sluta. Situationen var förtvivlad.

Jag tyckte alla kom ur båten, och några hade också lyckats få tag på livbälten. Andra sökte efter vrakspillror, plank och lådor och höll sig flytande. Men sjön var besvärlig. Lyckligtvis gick den mot kusten och drev oss i rätt riktning mot räddningen, men ändå syntes läget hopplöst. Det var långt till land och man visste *inte* om krafterna skulle räcka.

Vi började simma mot närmaste land, vi försökte lugna varandra och organisera räddningen. Vi simmade i grupper och försökte hålla ihop. Men det lyckades inte för alla att följa med. Flera försvann - måste ge upp den ojämna kampen mot storm och sjö. Det var ohyggligt. Det går inte att beskriva denna kamp för livet. Man tänkte slutligen endast på att själv ha krafter kvar för att uppnå land.

Själv spolades jag i land tre gånger innan jag slutligen lyckades få fast grepp om några stenar och kunde hålla mej kvar.

De första som nådde stranden tapplade till närmaste telefon för att larma sjöräddningen och all annan hjälp som stod att få. Men man hade visst redan observerat vår belägenhet. Vi var mycket svårt medtagna. Jag räknade till elva räddade, så jag förstod att de övriga blivit var.

Maskinist Svensson och andra överlevande hade sett båtens masttopp sticka upp mellan sjöarna, men sannolikt har båten sedan vräcks ned. När lotsarna, två tullbåtar och en vedettbåt senare kretsade nära platsen för olyckan kunde man inte upptäcka någon del av vraket. Men det var mörkt då.

Maskinfurir Stig Gustafsson befann sig i maskinrummet tillsammans med en värnpliktig, när de överraskande sjöarna slog ned på båten. Det är ett rent under att furiren lyckades ta sig ur maskinrummet och komma fri från båten. Den värnpliktige blev sannolikt kvar. Han följde båten i djupet.

Fyra - fem av de överlevande var vårt medtagna efter de utstånna strapatserna, men de repade sig någorlunda sedan de fått vård på Böttö och senare på KA 4:s sjukhus.

Bogserbåten Barbara var en ångbåt, nybyggd i år och på cirka 103 ton. Den skulle i dag gå till Gotland med sergeant Stjärnskog som befälhavare.

Kustartilleriet har personal utrustad med strålkastare ute för att spana längs stränderna efter de saknade och även båtar från tull- och lotsverket deltar i efterforskningarna.